

هر لسانده هر نوع آثار علمیه و ادبیّه
و اجتماعیه متشکراً قبول و درج
اولونور

سنه لك آیونه بدلی هریر ایچون (۱۲) فرانقدر

ژاپون کاغدی اوزمه رینه
مطبوعه نك سنه لك آیونه سی
(۵۰) فرانقدر .

الجهاد

آدرس : ADRESSE :

IDJTIHAD
Roseiraie, 2, Genève.

تلفون نومروسی : ۴۷۳۲

ژاپون کاغدی اوزمه رینه مطبوع اولمایانلرك
نسخه سی (۱) فرانقدر .

برنجی سنه

آیده بر دفعه نشر اولونور ، سربست ، مجموعه عثمانیه واسلامیه در

صفہ - . صفت خلافت در . خلافت اولماسه - تورکیانک
اهمیت جغرافیہ سندن صرف نظر - تورکیا سلطاننک
فاس سلطاننن فرقی چوق اولماز .

خلافت شرعاً موروث اولماز و خلیفہ رأی خودیله
کندیسنه خلف تعیین ایدہ من . خلیفہ انتخاب و اجماع
امت ایلہ تعیین اولونور . واقعا حضرت محمد (ص.ع)
افدمنز بلاولہ ذکور ارتحال بویوردیلر . فقط ذی اولاد
ذکور بولونسه لردی « بن دن صوکره امام ، خلیفہ اسلام
شو اوغلم اولاجاق » بویورمایا جاقلری عندالعلماء بالآثار
والبراهین ثابت و محقق در . کندیسنن صوکره کیمک
امامتہ کچہ چکی یعنی کیمک خلیفہ اولاجانی حضرت
رسول الله دن سوال ایدیلدکده « اجماع امت ایلہ اونی
سز تعیین و انتخاب ایدرسکز ، بن اک زیاده شو و شو
ذوات دن برنی سزای اتخات کورورم » بویوراراق ایشی
ینہ امتک رأی و انتخابنه حواله بویورمشلردی .

حضرت پیغمبر خسته ایکن امامتی . ابو بکر (ر.ع)
ایفا ایتدیکنن بووکالتک خلافتہ منقلب اولماسی بلکہ
مراد نبوتیانهی در فکرندہ بولونان اصحاب کرامہ ایکی دفعه
« لا لا » بویورمش و خلیفہ نک بهمہ حال اجماع امت ایلہ
تعیین ایدیلمه سی لزومی تبلیغ بویورمش در . بناء علیه
ملتک ، کمال استقلال و حریت ایلہ انتخاب ایتدیکی بر
حکمدار صفت خلافتی حائز دکل در ، خلیفہ دکل در
و اویله بر متصاف حکمداره خلیفہ نظر بله باقان برمسلمان
نظر شریعت ده جاهل در . ضلالت ده در .

بویابده شیمدیلک بوقادار سویله مکله اکتفا ایدہ جکر .
کله شیمدی حکومت جسمانیہ مسئلہ سنه : سن لری ،
رتبه لری ، صاحب حکم و حکومتہ قرابت نسلیه لری نه
اولورسه اولسون بوخاندان عثمانی نک - بوکونکی -

تسلسل سلطنت مسئلہ سی

تورکیانک حکمدار حاضری سلطان عبدالحمید ثانی .
تحت حکومتی دوردنچی اوغلی برهان الدین افندی یه
تخصیص ایتک ، یعنی کندیسی اولدوکدن صوکره بر
وجه اصول جاری رشاد افندی وارث سلطنت ایکن بو
میراثی اوندن آلب اک زیاده سودیکی اوغلنه ویرمک
فکرندہ ایمش ، قرنادن ، وکلادن بر قاج کشی ده بو
امله خدمت ایدیورلرمش ، مروج لریک اک حرارتلیسی
سرعسکر رضا پاشا ایمش . حکمت ترویج پک آشکاردر :
سلطان حاضرک ، قریب الورود اولدیغی پک مأمول
اولان صوک کونی کلینجه ، استبداد و یغما اصولی بلا
تبدیل کنج پادشاهه « جنت مکان پدرکرک پک خالص و
صادق بندہ سی ایدک بو صداقت و عبودیت قدیمه بعدما
ذات شاهانه لرینه معطوف و مصروف اولاجاق در »
دیهرک بوزوالی ملتی ، کنج سلطانک زیر سایه سنده .
صویمايه ، آرمه یه دوام ایدہ بیلیمه یی تأمین ایتک در . بو
مقاله ده بزى ، صورت مخصوصه ده اشغال ایدہ جک
جهت بالنفس . تسلسل و وراثت سلطنت مسئلہ سی در .
حکومت حاضرہ نک قیودی آتشدہ بولونمایان تورکجه
و فرانسیزجه غزته لرمن دن بعضیلری بومسئله یی آلا
بیلدیکلرینه اعظام ایتدی لر . هرکس طرز تلقی و
اجتهادنده حرردر . اولنر بویوک کوریور ، بویوک
کوسته ریورلر . ایشته بزم اجتهادمنز :

سلطنت عثمانیه ده بر حکومت جسمانیہ بر ده حکومت
روحانیہ صفتی وار . حکومت جسمانیہ معلوم . حکومت
روحانیہ ، خلافت اسلامیہ صفتی در . اصل مهم اولان

شهنزاده (؟) لری ایچینده هیچ بر فرد یوق درکه احتیاج و اقتضای زمانه کوره امور عباد الله ریاست ایدرک ، منافع وطن و ملت تأمین و محافظه ایدرک بر تربیه و تعلیم کورمش اولسون . بونلرک جمله سی چرکس جاریه لردن ، اسیره لردن دوغمش ، اسیره سودیله بسلنمش ، حال لری مستغنی ایضاح اولان بدبخت حرم آغلرینک آل لرنده بویومش در . بنابرین شهنزاده دیدیکمز بودوات عمومیت اعتباریله — بلاخوف و رجا و صرف اجتهاد مزه استناداً سویله یورز — اوت عمومیت اعتباریله ، اونلر کنیزک زاده درلر . حضرت فردوسی طوسی :

« Th. Ribot » نك (Hérédité Psychologique) عنوانی کتاب مشهور و مرغوبی بیاناتمزی مؤید مثال لری ایله مالامال در . (کویو) نك (Education et Hérédité) عنوانی کتابی . « داروین - Darwin » نك (اصطفا ی طبیعی) سی هپ عیاناً کوسته ریر که اولاد بابانک طبع و استعدادندن زیاده آنانک احوال روح سنه وارث اولور . موسیو « له زور » هریری دورت ، بش یوز تحیفه لک ، مصور ایکی بویوک جلد یازمش در که بونلردن برینک اسمی (Les grandes Epouses) یعنی (بویوک زوجه لر) . دیکرینک اسمی (Les Mères illustres) یعنی (مشهور والدله لر) در . بویایکی کتابک بر نظر دین چکیر بلمه سیله تعین ایدن نتیجه مطالعه فردوسی طوسی نك یوقاریده کی بیت پسیقولوجیا شناسانه سنده کی حکمی مؤید در .

آرقاداشمز عبدالرحمن بدرخان بکک (روح نساء) عنوانیله تورکجه یه ترجمه ایتکده اولدیغی (Psychologie de la Femme) عنوانی کتابک مؤلف متعمقی « ماریون » نك شوراده بر قاچ فقره سنی ذکر ایده جکر : « مدنیت منحصر اراککلرک اثری نظریله باقاق بر خطای فاحش در . سوسیولوجیانک اساسی بر قانونی شو

شهنزاده (؟) لری ایچینده هیچ بر فرد یوق درکه احتیاج و اقتضای زمانه کوره امور عباد الله ریاست ایدرک ، منافع وطن و ملت تأمین و محافظه ایدرک بر تربیه و تعلیم کورمش اولسون . بونلرک جمله سی چرکس جاریه لردن ، اسیره لردن دوغمش ، اسیره سودیله بسلنمش ، حال لری مستغنی ایضاح اولان بدبخت حرم آغلرینک آل لرنده بویومش در . بنابرین شهنزاده دیدیکمز بودوات عمومیت اعتباریله — بلاخوف و رجا و صرف اجتهاد مزه استناداً سویله یورز — اوت عمومیت اعتباریله ، اونلر کنیزک زاده درلر . حضرت فردوسی طوسی :

کنیزک نزاید بغیر از غلام

پدر کر پیامبر بود یا امام

دیور . بو نقطه یی بر آز ایضاح ایتکمزین کچمک جائز اولامایاجاق . بر آز دیورز ، زیرا مسئله نك تماماً شرح و ایضاحنه لاقل ۲۰۰ صحیفه لک بر کتاب حصر ایتمک اقتضا ایدر .

بز جاریه لری . کوله لری تحقیر ایتمه یورز . اونلری تحقیر و تذلیل ایتمش اولان انسان لرک ظلمی . طبیعتک ظالم قوانینی در ، اونلری تحقیر ایدن پسیقولوجیادر . تاریخک مشاهدات بی طرفانه سی در . مآلوف اسارت اولان ذکور و اناث تدریجاً عزت نفسی ، استقلال روحیسنی ، حاصلی حریت و استقلال روح و بدن دن کلن کافه خصائل مبعجله سنی ضایع ایدر . حیوانات اوزرنده یابیلا نبحر به لرده بو حقیقت فیه یی مؤید در . خدمات سفلیه ده قوللائیلان دیشی حیوانات دن دوغان یاورولرک بابالری نه قدار جنس و توانا اولورسه اولسون ینه پدرلرینک قوت و صفوت جنسیه سنه وارث اولاما .

وظائفى ايفائتمك زوج ايجون نه قدار تمتع در ، بونى بيلمه بن كيم در ؟ نيجه زوج لر ، خفيف مشرب و ياناروا زوجهلرينك غرورلرينه يا خود دبدلرينه نواز شده بولونماق ايجون نه مدھش قباحتر يانماش لرمى در ؟ شوراسى دوغرودر كه بر چوق اركسكلر ده ، بالعكس زوجهلرى طرفد معنا ، اخلاقاً استناد كورمه مش اولسه ايديلر صاحب بولوندوقلرى قيمت معنويه مظهر او - لامايا جاقلى شهبه سز اولان زوج لر ده واردر ، اكر زوج ه ، فداكارلقده كى حصه سنى ، كنديايكنندن ، ايلك اوكله جوانمردانه بر صورتده ، طلبده بولونماش اولسه ايدى او زوج لر فداكارلق دن نكول ايدرلردى . داه اى مظهر تربيه و عرفان اولدينى حالده ، سالم و توانا فضيلت لرله ، قادين لر ، (اصطفاى جنس) ي ، داروهن طرفندن بك كوزل تشريح اولونان اصطفاى جنسى اجرا ايتمش اولسه ايدى بوندن داه بويوك بر مدار ارتقا نه اولاييلردى ! »

شو ذكر ايتديكمز فقره لر ، سطحى نظر انجه ، بزم بحمزه غير متعلق كورونور ، فقط قارءلر من ايجينده اوله لر ينك بولونديغنه اجمال ويرمك ايسته مه يز . مانحن فيهمزه كچيورز .

بر نظر سريع دن كچيرديكمز احكام فنيه و قوانين روحيه ده كوسته ريركه ، عبدالحميد دن صوكره كله جك كنيزك زاده ايستر على اولسون ايسترولى ؛ فرق بك جزئي اولور . ايش بو كنيزك زاده لرك هوسات و استبدادى اوكنه [قانون اساسى] دن . فقط « نفس هايون مقدس و غير مسئول در » دين [قانون اساسى دن] دكل ، احكام شريعت دن . مسئول و بلا تفریق دين و ملت عموم وطن داشرك افكار عموميه سيله صعود و سقوط ايدر بر

اولماق كرك دركه بر جمعيت ده تقسيم اعمال ندادار ايلدرى . كوتورولورسه تعاون متقابل ده اوقدار صميمى اولور . قادين لر بزم نه قدار تابع اولورارسه اولسون لر ، بزم اولنرى اداره ايتديكمزه نه قدار ذاهب اولورسه ق اولالم . قادين لك جمعيت بشريه اوزده رينه عظم بر تأثير و نفوذلى واردر . « شه ريدان - Sheridan » « قادين لر بزمى اداره ايدرلر » ديديكى وقت حقيقتده بك زياده قرب بولونمش در . قادين لرى مكممل قيلمايه سى ايدلم ؛ اولر نه قدار زياده منور الافكار اولورلرسه بزمده اوسبند منور اولورز ؛ بزم فطانت و درايتمز اولنرك درجه تربيه و عرفانلرينه مربوط در . كنج قيزلره مخصوص مكاتب رشديه نك خاطره تأسيسى اولماق اوزره حكومت طرفندن ضرب اولونان مه داليه نك منقبه سى شوبلدر :

Virgines, futuras virorum matres, Respublica docet

كه « حكومت جمهوريه ، اركسكلرك والده مستقبه لرى اولان قيزلرى تربيه ايديور » ديمك در .

فى الحقيقه مقصد ، قيزلرى ، يكي فرانسه يه اركسكلر بخش ايميه حاضر لاماقد در . بيلمم هانكى غايط . هانكى عمى اثرى اولاراق دركه اركسكلر ، قانلرينى اوغوللرينه ويرن . حقيقت و شرفلرى يدلرينه مودوع اولان ، اسملرينى طاشبان كيمسه لرك (يعنى اناك) تربيه سنى اهل ايدم جك درجه ده منفعت لرينى اونوتدبلر . يا خود ياكلش تقدير ايتدبلر ؟ حيات خصوصيده ، آمالنى زو - جه سنك آمالندن آيرماق ، زوجه سى ناقص الحثيت ايسه كندى حثيتنى محافظه ايتمك ، قادين صاحب اخلاص و وقع اولماديغى حالده صاحب اخلاص و وقع قالماق ، ايفاي وظائف ايمه سنه زوجه ظهير اولماديغجه كافه

* *

مادام که بزده بر جمهوریت اداره و یا خود جمهوریت اداره دن داها مکمل اولان بر انکلتزه اداره مشروطه سی تأسیسی -- شیمدیلک -- ممتنع در ، اوکمزده ، کوزمزه یانغینار یاپان درد نزدیکمزه بولدیغمز چاره دورا دور ، ایسته شودر :

حکمدارلر مز ، آنا جهتدن ده بابا جهتدن ده حر زاده اولمالی ، حر انسانلره خاص تعایم و تربیه کورمه لی ؛ آروپانک آلبویوک و عالی مؤسسات علمیه سی طانیس ، اونلردن مستفید اولمش اولمالی ، والدلری کیی اسیر اولاراق سیرایلرده محبوساً یا شلائمالی درلر ؛ حس حیثیت و وقار ، علو طبع ، حمایت ضعفا ، سخا ، کرم ، علم ، فضیلت ، استحقاق منفعت شخصییه ، التزام حق ، رد باطل کیی خصائل مبعجله هر کس دن زیاده اونلرده بولونمالی . ضعیفلره قارشی متهور و متحکم ، قوی لره قارشی متملق و منذل و سیرت حمیدانه یه مقلد اولمالی درلر .

« باشی تاجلی اولماق دن غیری بر مزیتی ، بر فضلی اولمایان مدفوعات طبیعتک حکم سورمه سی زمانی کچدیکنی » عالم مدنیت بوندن یوز سنه اول کوستردی . بیهوده منی دن بر شی حاصل اولمایا باغنه قانع اولمالی یز ، امیدمزی آبی بر حکمدارک تخته چیقما سنه ربط اتمیه لم . فنا حکمدارلره حکمدارلق ایتدیرمه یه جک در جهده ملتک عرفانی چوغالما یه باقلم ؛ تورکیا مزده مختلف عناصر وار . قولای حکم سورمک ایچون اخلاقاً ، طبعاً فرومایه اولان حکمدارلر مز ؛ آرا مزه کین و فتنه سربورلر . تورک ، عرب ، چرکس ، آرنالوود ، آرمنی و الحاصل یهودی ، روم هپ بر وطنک اولادی یز . هپ

هیئت وکلادن متشکل بر نوع حد یملاق در . یو حدرد اولما دیقجه عموم تورکیا خلقنک ده ، تورکیالی اولمایان دیگر عموم مسلمانلرکده حالی خرابدر . بر قصابک ، بر حیدودک برینه کچن حریفک اسمی نه اولورسه اولسون مسلك قصابلق و حیدودلق قالدیقدن صوکره تبدل و نوع تبدل نه ایشه یارار ؟ ایضاح ایدلم : حکمدارلر مزک یالکیز ظالم اولما ماسی کافی دکلدر . ظالم اولا بیلیمک اقتدارلری ده اولمالی در . یاقینده تخت عثمانی به رشاد افندبنک کلمه سی اغاب احتمالات دن در . مشار الیهک طبیعتک یوموشا قلغندن ، خیر خواها لغندن خبر مز وار ایسه ده کافه اقتدار یدنده اولدینی و هوا و احتراضنه هیج بر حائل بولونما دینی حالده . بر کون مزاجنده وقوعه کله جک بر انقلاب اثری اولاراق ذاتاً پک بریشان و مریض اولان استقلال و وطنمزی محو و مضمحل اتمیه جکی کیم تأمین اید بیلیر ؟ جبراً تمزی داها ایلهری وارد بر اراق دییه جکرکه :

بزم نظر مزده تمشیت و اداره امور عبادی ، حق مشروط بر اداره ده ببله ، بی محابا اوزه رینه آلاق هر فرد آفریده ایچون ، شبهه ضرور و تفرددن خالی اولمایان بر حرکت در . اکثریتک اقلیتی اداره اتمه سی فکری نه قادر یا کلسشه بر نک آدمک میلیو نلرجه نفوس کیف خود سرانه سنه اویدورماسی ده اوقادار عبثدر .

« ایسته مه زوک » دیمک دن غیری بر شی سویله مک بیلیمه ین عوامک دکل ، فضیلت سیاسیله لریله ممتاز و محبوب القلوب و کلای ملت ، حریت قبول ، حریت وجدان ، حریت مطبوعات ایله پیراسته قوانین عادلانه ک محمیلری اولاجاق و کلای ملت طرفندن امور ملتک تمشیه سی کورمک ایسته رز .

اشخاصك انتخاب و تعیینی داخلیه ناظری « بولیغین » ه
 محول ایدی . جمعیت و کلایه ایسه « ویتته » ریاست
 ایدیور . ایسته روسیا مسلمانلری ، نه مذکور اصلاحاتك
 اهالی به تأمین ایده جکی منافع حرّیت و مساواتدن محروم
 اولمای و نه ده مجلس مبعوثانك شرائط تشکله دائر
 جریان ایدن مذاکرات متقدمه قومیسینونه اشتراکیدن
 کیری قالمای ایسته مه دیر : بو مقصدله اهالی اسلامییه .
 روسیانك هر طرفندن پایتخته ده بوتله « مبعوث » اعزام
 ایدرهك هر ایکی ناظره « بولیغین ایله ویتته » احتیاج و
 مطالبی بیلدیر دیر .

آلتی ، یدی میلیونه قریب بزم قافقاسیا اسلاملری ده
 اون ایکی کیشیدن مرکب بر هیئت مبعوثه کوندردی .
 بونلر په تره سبورغه طویلانقدن سوکره متعدد دفعه لر
 اجتماع ایدرهك علی العموم روسیا اسلاملرینك حقوق
 ملکیه و سیاسیه و دینه لرینی عریض و عمیق مذاکره دن
 سوکره عمومی بر مطالبنامه « په تسیا » تنظیم ایدوب
 وکلا رئیسینه تقدیم ایتدیر . بو مطالب نامه ك
 اساسی ، روسیاده هر نه صورته اصلاحات اجرا
 اولونورسه مسلمانلرک از هر جهت خرسیتانلره ، روسلر
 ایله تماماً مساوی اعتبار اولملری شرطیه . اسلام دینی
 و تورک قومیت و لسانی دأره سنده حرّیت وجدان ،
 حرّیت اجتماع ، حرّیت افکار ، حرّیت کلام و
 مطبوعاتدن و سائره دن عبارتدر . بونلردن باشقا مطالب
 نامه ده معارفه و مسائل اقتصادییه متعلق بعض بندلر
 دخی واردر . بو مطالب نامه قریباً غزته لره نشر
 ایدله جکدر . ایله ریده مهم یرلرینی ترجمه ایدرهك
 (اجتهاد) ه کونده ریرم . ویتته اهالی اسلامییه طرفندن
 کونده ریلن هیئت مبعوثیه حسن قبول کوسرتوب

قارداشز . بربرمزی اولدورمه یه دکل بربرمزی داهای
 زیاده یاشاتمایه باقلم . سرمایه عرفانز مشترک اولسون ،
 بر سما آلتنده یز . برخانه ك خلقی ایچون طام نه ایسه بر
 ملاكك خلقی ایچون ده سما او عد اولونمالی در . تکرار
 ایدیورز و هر زمان تکرار ایده جکز :

ملت کندی سعادتك اسباب تأمین و محافظه سنی
 کندی قوتنده آرامالی . حکمدارک لطف و عنایتدن
 بکله ممه لی . احسان اولونان هر شی استرداد اولونمایه
 معروض در . فقط استحصال و اکتساب اولونان حریت
 و سعادتك اسباب حفظ و تأمین ی حریت و سعادت
 مکسوبه ده مکن و مندجدر .

جنوره ۱۱ اغستوس ۱۹۰۵ عبدالله جودت

روسیا مکتوبی

۲۸ نیشان ۱۹۰۵ په تره سبورغ

بر قاج آی اول ، روسیا ایمپراطوری امور دولت و
 ملتده اصلاحات عظیمه اجرا ایتدیره جکی و « زه مسکی
 صوبور » دینلن مجلس مبعوثانك اجتماعنه لزوم کوردیکی
 اعلان ایتشدی . اصلاحات پروغرامنك تنظیمی « قومیته
 ده مینستر » دینلن خصوصی بر جمعیت و کلایه حواله
 اولوندوغی کیمی مجلس مبعوثانك صورت و شرائط
 تشکله دائر مطالعات و مذاکرات اولیده بولنق اوزره
 مختلف اعضادن مرکب خصوصی بر قومیسینونك تشکله
 دخی قرار ویرلدی . بو قومیسینونه اشتراک ایدن